

-बन्धकः a dam, dike, rocks or stones impeding a current. -बन्धुः a fish. -बालकः, -वालकः the Vindhya mountain. -बालिका lightning. -विडालः an otter. -विम्बः, -म्बम् a bubble. -विल्वः 1 a (quadrangular) pond, lake. -2 a tortoise. -3 a crab. -भीतिः f. hydrophobia. -भू a. produced in water -भूः m. 1 a cloud. -2 a place for holding water. -3 a kind of camphor. -भूषणः wind. -भृत् m. 1 a cloud. -2 a jar. -3 camphor. -मक्षिका a water-insect. -मण्डूकम् a kind of musical instrument; (= जलदुर्). -मद्गुः a king-fisher. -मसिः 1 a cloud. -2 camphor. -मार्गः a drain, canal. -मार्जारः an otter. -मुच् m. 1 a cloud; Me. 69. -2 a kind of camphor. -मूर्तिः an epithet of Śiva. -मूर्तिका hail. -मोदम् a fragrant root (उशीर). -यन्त्रम् 1 a machine for raising water (Mar. रहाट). -2 a water-clock, clepsydra. -3 a fountain. -गृहम्, -निकेतनम्, -मन्दिरम् a house erected in the midst of water (a summer-house) or one supplied with artificial fountains; क्वचिद् विचित्रं जलयन्त्रमन्दिरम् R. s. 1. 2. -यात्रा a sea-voyage. -यानम् a ship. -रङ्कुः a kind of gallinule. -रण्डः, -रुण्डः 1 a whirlpool. -2 a drop of water, drizzle, thin sprinkling. -3 a snake. -रसः sea-salt. -राशिः the ocean. -रुह, -हम् a lotus. -रूपः a crocodile. -लता a wave, billow. -वरण्टः a watery pustule. -वाद्यम् a kind of musical instrument. -वायसः a diver-bird. -वासः residence in water. (-सम्) = उशीर q. v. -वाहः 1 a cloud; साद्रिजलधिजलवाहपथम् Ki. 12. 21. -2 a water-bearer. -3 a kind of camphor. -वाहकः, -नः a water-carrier. -वाहनी an aqueduct. -विषुवम् the autumnal equinox. -वृश्चिकः a prawn. -वैकृतम् any change in the waters of rivers indicating a bad omen. -व्यघः A kind of fish; L. D. B. -व्यालः 1 a water-snake. -2 a marine monster. -शयः, -शयनः, -शायिन् m. an epithet of Viṣṇu; -शय्या lying in water (a kind of religious rite); द्वादशं हि गतं वर्षं जलशय्यां समासतः Rām. 7. 76, 17. -शकैरा A hailstone; तीव्रैर्मरुद्गणैर्नुत्रा ववृषुर्जलशकैराः Bhāg. 10. 25. 9. -शुक्तिः f. a bivalve shell. -शुचि a. bathed, washed. -शूकम् moss. -शूकरः a crocodile. -शोषः drought. -समुद्रः the ocean of fresh water. -संपर्कः mixture or dilution with water. -सर्पिणी a leech. -सूचिः f. 1 the Gangetic porpoise. -2 a kind of fish. -3 a crow. -4 a water-nut. -5 a leech. -स्थानम्, -स्थायः a pond, lake, reservoir; कदाचित्तं जलस्थायं मत्स्य-बन्धाः समन्ततः Rām. 12. 137. 5. -स्त्रावः A kind of eye-disease. -हम् a small water-house (rather summer-house) furnished with artificial fountains. -हस्तिन् m. a water-elephant. -हारिणी a drain. -हासः 1 foam. -2 cuttle-fish-bone considered as the foam of the sea.

जलकम् A conch, shell.

जलङ्ग a. Aquatic. -गः The colocynth.

जलङ्गम A Chāṇḍāla.

जलाका, जलालुका, जलिका, जलुका, जलूका, जलोका, जलोकिका A leech.

जलेजम्, जलेजातम् A lotus.

जलेवाहः A diver.

जलेशयः 1 A fish. -2 N. of Viṣṇu; सप्तसामोपगीतं त्वां सप्तार्णवजलेशयम् R. 10. 21.

जलाष a. Ved. 1 Mitigating, pacifying. -2 Healing, comforting, soothing (as a medicine); Rv. 2. 33. 7. -षम् 1 Water. -2 Happiness, comfort. -Comp. -भेषज a. possessed of healing medicines; रुद्रं जलाषभेषजम् Rv. 1. 43. 4.

जल्प 1 P. (जल्पति, जल्पित) 1 To speak, talk, speak or converse (with another); अबिरलितकपोलं जल्पतोरक्रमेण U. 1. 27; एकेन जल्पन्यनल्पाक्षरम् Pt. 1. 136; Bh. 1. 82. -2 To murmur, speak inarticulately. -3 To chatter, prattle, babble. -4 To praise.

जल्पः [जल्प भावे घञ्] 1 Talk, speech. -2 Discourse, conversation. -3 Babble, prattling, gossip; -4 Debate, wrangling discussion.

जल्पक a. (-ल्पिका f.), जल्पाक a. Talkative, garrulous; जल्पाकीभिः सहासीनः Bk. 7. 19; cf. स्याजल्पाकस्तु वाचालो वाचाटो बहुगर्हवाक् Ak. 3. 1. 36.

जल्पनम् a. [जल्प-ल्युट्] Speaking, saying, talking &c. -नम् 1 Saying, talking. -2 Chattering, garrulity.

जल्पिः f. Ved. Inarticulate speech.

जल्पित a. [जल्प कर्मणि क्त] Said, spoken, prattled &c. -तम् Talk, gossip.

जल्ह Ved. a. Cool, dull; नारायासो न जल्हवः Rv. 8. 61. 11. -ल्हुः Fire (according to Shri Prin. Apte).

जव a. [जु-भावे अप्] Swift, expeditious. -वः 1 (a) Speed, swiftness, quickness, rapidity; जवो हि सतेः परमं विभूषणम् Bh. 3. 121; Ś. 1. 8; Ki. 13. 5. (b) Haste, hurry; जवेन पीठादुदतिष्ठदच्युतः Śi. 1. 12. -2 Velocity. -Comp. -अधिकः a fleet horse, a courser. -अनिलः a strong wind, hurricane.

जवन a. (-नी f.) [जु भावे ल्युट्] Quick, swift, fleet; R. 9. 56. -नः 1 A courser, a swift horse. -2 An elephant in the third decade; Mātāṅga L. 5. 13. -नम् Speed, quickness, velocity.

जवनिमन् m. Speed, velocity.

जवस् n. Ved. Quickness, speed; पयोभिर्जिन्वे अपां जवांसि Rv. 4. 21. 8.

जविन् a. Quick, fleet. -m. 1 A horse. -2 A camel.

जविन a. Rapid, quick.

जवनिका, जवनी [जु करणे ल्युट् संज्ञायां कन्] 1 A screen of cloth surrounding a tent. -2 A curtain in general; नरः संसारान्ते विशति यमधानीजवनिकाम् Bh. 3. 112; मायाजवनिका-च्छन्म Bhāg. 1. 8. 19; सतां जवनिका निकामसुखिनाम् Śi. 4. 54. -3 The sail of a boat.